

Statusrapport 2023 - 2025

HÅNDVERKSLØFTET I KULTURSKOLEN

Knuden - Kristiansand kulturskole

*- å fremme statusen for håndverksfagene og bevisstgjøre lokal
befolkning på verdien av tradisjonshåndverk.*

Innhold

Bakgrunn.....	3
Sammendrag.....	5
Overordnede aktiviteter.....	6
Oppsummering av statusrapporter.....	9
Markedsføring og synliggjøring.....	16
Filmer.....	17
Erfaringer så langt.....	17
Geografisk spredning.....	18

Statusrapport – Håndverksløftet i kulturskolen

Bakgrunn

Håndverksløftet i kulturskolen er Kulturskolerådets satsing på styrking av håndverksfagernes posisjon og status i kommunen, i samarbeid med lokale aktører. Tiltaket er finansiert av Sparebankstiftelsen DNB.

Tiltaket har som formål å stimulere kulturskoler til å initiere og/eller styrke tilbud innen tradisjonshåndverksfag rettet mot barn og unge. Kulturskolene skal være gode lokale ressurscenter for kunst og kultur i sine kommuner, og potensialet er stort for at kommunene gjennom kulturskolene, kan bidra til å realisere mange av ambisjonene i Håndverksløftet.

Hovedmålet med tiltaket er i tråd med Håndverksløftets strategi er *å fremme statusen for håndverksfagene og bevisstgjøre den lokale befolkningen på verdien av tradisjonshåndverk.*

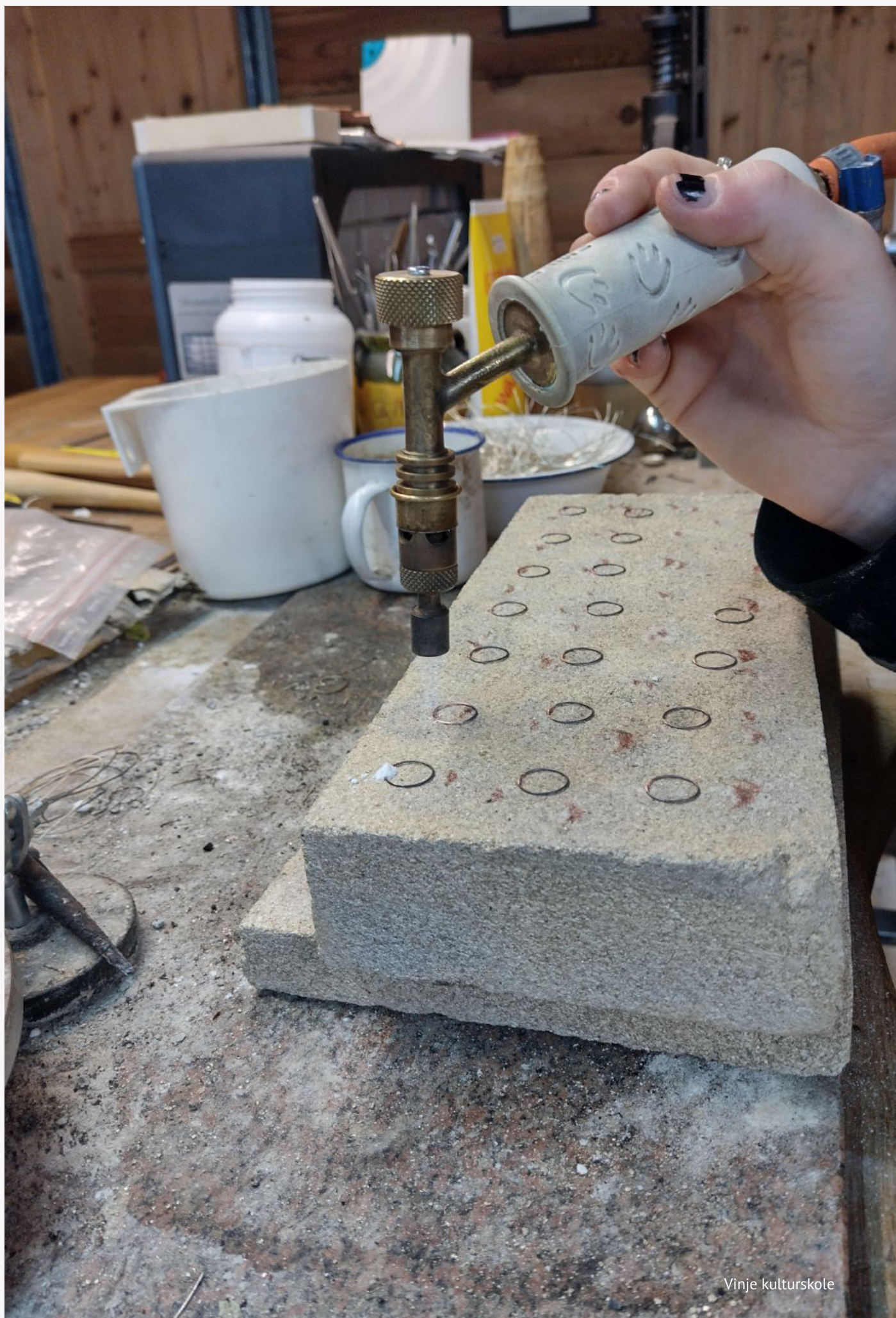
Kulturskolerådet vil bidra i strategien ved å støtte kulturskolenes arbeid med å opprette, utvikle og bevare kurs- og aktivitetstilbud innen tradisjonshåndverksfag i kommunen.

Tiltaket Håndverksløftet i kulturskolen startet i 2023. 13 kommunale kulturskoler fikk prosjektstøtte i første tildelingsrunde – med prosjektstart i januar 2024. I andre tildelingsrunde fikk 20 kommunale kulturskoler prosjektstøtte – med prosjektstart i januar 2025.

Denne statusrapporten oppsummerer aktiviteter samt resultater og læringsutbytte slik det er meldt inn av kommunene i første utdelingsrunde. I tillegg fins en oversikt over de 20 kommunene i andre utdelingsrunde, som er i oppstarten eller viderføring av sine prosjekt, som avsluttes i 2026.

Rennebu kulturskole

Vinje kulturskole

Sammendrag

Her følger et sammendrag av kommunenes rapportering av resultater samt læringsutbytte fra disse prosjektene.

Ny giv for tradisjonshåndverk i kulturskolene

Gjennom disse prosjektene har et stort antall kulturskoler rundt om i landet jobbet med å løfte tradisjonshåndverk, både som et nytt tilskudd i kulturskolenes fagtilbud og som en viktig kulturarv å videreføre til neste generasjon. I mange kulturskoler er det utviklet tilbud innen trearbeid, duodji, smiing, lærarbeid, fluebinding, tekstilarbeid og flere andre teknikker. Felles for de fleste, er at de praktiske aktivitetene gjør elevene stolte, motiverte, engasjerte og lystne på å lære mer.

God fremdrift og nye samarbeid

De fleste opplever at prosjektet så langt har gått etter planen. Noen har gjort mindre justeringer underveis, blant annet i valg av aldersgrupper eller hvor mange kurs som er gjennomført. Flere peker på at tett samarbeid med lokale museer, husflidslag, håndverksforeninger, opplæringskontorer og frivillige aktører, er avgjørende for å skape et rikt og variert undervisningstilbud. Mange steder har disse prosjektene ført til nye samarbeid som ikke fantes tidligere. Flere melder at prosjektet har gitt et løft til lokalsamfunnet.

Elevenes innflytelse gir motivasjon

Barn og unge som er deltakere i prosjektene, får ofte velge hva de vil lage og hvilke teknikker de ønsker å utforske. De som har spurt elevene om innspill underveis, forteller at det gir økt motivasjon og bedre oppmøte. Noen kommuner har hatt svært gode søkertall, mens andre forteller at de har måttet jobbe bevisst med rekruttering. Dette er gjort blant annet gjennom å øke antallet skoletimer, som et frivillig tilbud i friminutt eller som sommerskoletilbud.

Lærerne får ny kunnskap og bedre utstyr

Mange av lærerne har fått opplæring i gamle og nye håndverksformer og har lært mer om formidling. Flere har også investert i nytt utstyr og verktøy. Dette gir bedre muligheter for både elever og lærere. Infrastrukturen i form av sløydssaler, smier og verksted har fått et løft. Mange steder utvides tilbudet til å gjelde hele skoleåret og/eller flere skoler i kommunen.

Varig påvirkning og nye nettverk

Når det gjelder varig påvirkning, ser kulturskolene et potensial i å knytte enda sterkere bånd med relevante fagmiljø. Mange planlegger å opprette eller utvide nettverk med skoler, museer, håndverksbedrifter og frivillige organisasjoner, slik at opplæring i tradisjonshåndverk kan bli et permanent og bærekraftig tilbud.

Større bevissthet om håndverksyrker

Flere steder merker en allerede økt interesse for håndverksfag. Mange elever gir uttrykk for at det praktiske arbeidet gjør at de får nye framtidsdrømmer og større bevissthet om kreative yrkesveier. Fra de fleste prosjektene meldes det om hvor viktig det er å la ungdom få erfaring med håndverk innen en trygg, utforskende ramme samt at dette møtet kan ha stor betydning både for videre utdanningsvalg og for bevaring av lokale kulturtradisjoner.

Overordnede aktiviteter

Her følger beskrivelse av Kulturskolerådets aktiviteter og tilrettelegging som prosjektleder.

Informasjonsmøter

Det ble invitert til to informasjonsmøter før søknadsfristen 1. november 2023. Der ble det grundig informert om søknadskriterier og anbefalte utviklingsområder kulturskolene kunne søke om å få støtte til. I tillegg ble det informert om søknadsportalen, søknadsskjema, budsjettmal og tidsfrister.

For mer info om søknadskriterier og utviklingsområder gå til lenke nederst på denne side.

Erfaringsdelingssamling i Bodø

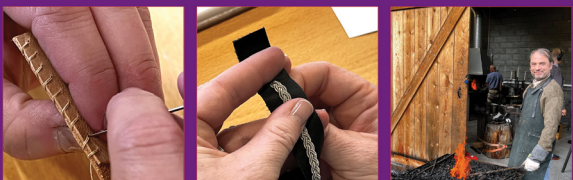
I forbindelse med konferansen Kulturbæring i Bodø høsten 2024, ble de 13 kommunale kulturskolene – sammen med Oslo og Færder (disse fikk direkte bevilgninger fra Sparebankstiftelsen DNB, men er nå en del av «kulturskolenettverket», red.mrk.) – invitert til en parallellsesjon. En arbeidsgruppe ble i fellesskap oppnevnt, og presentasjonsformen ble definert.

Parallellsesjonen ble godt besøkt. Kommunene som deltok fortalte om sine prosjekt og delte erfaringer gjort så langt. Dette skapte mye interesse, og flere konferansedeltakere fikk innblikk og inspirasjon til å sende søknader i andre utlysingsrunde. Det planlegges en tilsvarende samling i oktober/november 2025.

Felles mal for informasjonsplakater

Til parallellsesjonen ble det også utformet plakater som kortfattet beskrev hvert prosjekt samt fortalte om samarbeidspartnere og ga gode råd til andre kommuner som planlegger tradisjonshåndverksprosjekt.

For tilgang til alle plakatenes gå til: kulturskoleradet/vi-tilbyr/handverksloftet-i-kulturskolen

KVITSEID KULTURSKULE

Kulturskule og Universitet i Sørøst-Norge

- Ta eit regionalt ansvar for å utvikle samarbeid mellom kulturskulane og USN med mål om å utvikle kompetanseheevande tiltak retta mot behov i kulturskulen
- Definere, utvikle og prøve ut tiltak som vil føre til meir undervising innan tradisjonshandverk til barn og unge
- Skape felles engasjement og nettverk for tradisjonshandverk på tvers av kommunar, institusjonar, foreiningar og kulturbærarar
- Kartlegge og dele kunnskap om korleis ein kan få til aktivitetar gjennom ulike samarbeidsmodellar.
- Mål for prosjektet i neste runde at vi saman utviklar kortare kurs/seminar for kulturskule og skule som fører direkte til meir og breiare undervising innan handverk.

SAMARBEIDSPARTNERE

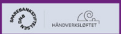
Universitetet i Sørøst-Norge (USN)

ET GODT RÅD

Å ta utsegnen «ein må gripe for å begripe» heilt bokstaveleg, og jobbe for at fleire får glede av å utøve handverk og dermed ta vare på tradisjonar og historie.

Foto: Hilde Johansen, USN

INDRE FOSEN KULTURSKOLE

“Sløyd”

Et prosjekt med et mål om at barn og unge skal få bli kjent med ulike håndverkstradisjoner, og gi de muligheten til å utvikle og fordype seg innen de ulike håndverks-fagene. Elevene får prøvd ulike teknikker som: Lage smørkniv i ferskt tre, lage krympeboks i ferskt tre, spikke en knapp, knivmaking, sveiping, enkel dekor og overflatebehandling, tredreining, lage kopp av rikule, kistemaking og snekring av verktøykasse, smiing, møbelsnekring og sammenføyninger. Vi ønsker også å styrke fagmiljøet blant våre kulturskolelærere, kunst og håndverkslærere i grunnskolen, samt bidra til større fokus på tradisjonshåndverk generelt. Det er et mål å vekke begeistring!

SAMARBEIDSPARTNERE

Prosjektet er ett samarbeid med Indre Fosen kulturskole og Fosen folkehøgskole

ET GODT RÅD

Finn lokale samarbeidspartnere med høy kompetanse og som er motivert av å jobbe med barn og unge.

KÅFJORD KULTURSKOLE «Duodji i kulturskolen»

Kåfjord kulturskole ønsker å opprette «Duodji» som fag, med forankring i lokal, sjøsamisk tradisjon og med samisk språk som en viktig bærebjelke. I tillegg skal det drives utviklingsarbeid i barnehager og grunnskoler for å nå ut til alle elever, samt bidra til å styrke pedagogiske ansattes kunnskaper og kompetanse innen faget. Målet for prosjektet er å sikre rekruttering, forståelse og kunnskap om lokal sjøsamisk duodji, og gi elevene en innføring i teknikker og materialer som på mange måter kommer samfunnet til gode med dagens utfordringer innen bærekraft og ressursbruk. Tradisjonshåndverket i kombinasjon med digitale verktøy vil gi prosjektet en forankring i samtiden, og gi mulighet for å utvikle hvordan en kan kombinere tradisjonell duodji med digital kunnskap.

SAMARBEIDSPARTNERE

Giellasiida – Samisk språksenter i Kåfjord kommune • Duodjeinstituhitta
• KRED Nord – Kompetanse- og ressursenter for datakultur • Husflidslagene i Olderdalen, Birtavarre, Manndalen • Oppvekstsektoren i Kåfjord kommune – barnehage og grunnskole

ET GODT RÅD

Start enkelt, med enkle materialer – og fortell elevene historien bak det man jobber med!

Prosjektet er støttet av: Sametinget/Sametinget, Trøms fylkeskommune og Norsk kulturskoleråd

RENNEBU KULTURSKOLE “Naturens palett”

Vi ønsker å kunne gi elevene kunnskap om, opplevelser og praktisk erfaring ved å ta tak i det gamle håndverket med å farge med planter fra naturen. Vi har delt prosjektet i tre deler:

1. Innledende del, - fra ull til tråd.
2. Hoveddel, - samle, utforske og farge med planter.
3. Siste del – bruk av farget garn i skapende virksomhet/uttrykk.

SAMARBEIDSPARTNERE

Rennebu Husflidslag og Innset Husflidslag • Rennebu barne og ungdomsskole
• Lokale ressurspersoner innen håndverk • Rennebu Kulturskole- film og media
• Galleriet Håggåsetra

ET GODT RÅD

Planlegg prosjektet slik at det er rom for innspill, endringer og justeringer underveis i prosessen. I denne sammenheng er elevmedvirkning et viktig stikkord.

VESTBY KULTURSKOLE Sommerskole i tradisjonshåndverk ved Follo museum

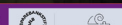
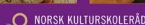
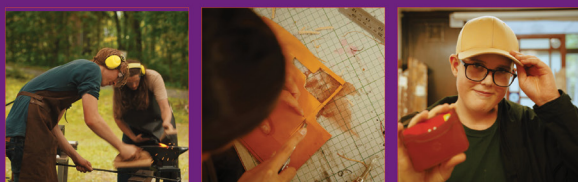
- Inkludere kulturskolefeltet i etablert infrastruktur for utdanning innen tradisjonshåndverk.
- Utvikle kulturskoleundervisning som fagfelt for tradisjonshåndverkere i samarbeid med tradisjonshåndverk – opplæringskontor og kompetansesenter
- Etablere tradisjonshåndverk som et framtidig kulturskoletilbud i Folloregionen, med en nasjonal overføringsverdi.

SAMARBEIDSPARTNERE

Vestby kulturskole og kulturskolene i Follo,
Tradisjonshåndverk - opplæringskontor og kompetanse-senter (Tråh) og Follo museum.

ET GODT RÅD

Finn samarbeidspartnere i en allerede etablert infrastruktur for utdanning i tradisjonshåndverk

TRONDHEIM KULTURSKOLE Håndverk i boks

Håndverk i boks er Trondheim kulturskoles satsning på håndverkskunst. Vi har laget åtte utstyrs-kasser som lærerne kan bruke i undervisningen sin. Per i dag har vi tre kategorier; tre, tekstil og glass. Målet med Håndverk i boks er å tilby alle elever ved visuell kunst opplæring i tradisjonshåndverk, å kartlegge mulige satsingsområder innen tradisjonshåndverk for utvikling av nye tilbud, og øke elevenes bevissthet og praktiske erfaringer rundt materiale, teknikker og håndverkstradisjoner. Prosjektet integreres som del av den ordinære undervisningen og kan dermed tilbys til våre rundt 400 elever.

SAMARBEIDSPARTNERE

Trondheim kulturskole og NTNU, institutt for lærerutdanning, kunst og håndverk

ET GODT RÅD

Sett av nok tid til både gjennomføring av undervisning og ivaretagelse av utstyr

Inspirasjonswebinar – 23. januar 2025

35 representanter – både prosjektledere og samarbeidspartnere – fra 18 kulturskoler, deltok. Også Sparebankstiftelsen DNB, Handverkslaget og Norsk håndverksinstitutt var representert.

I første del av webinaret bidro prosjektlederen for Håndverksløftet (Sparebankstiftelsen DNB), leder i Handverkslaget, og seniorrådgiver fra Norsk håndverksinstitutt med innlegg. Disse presenterte hvordan deres organisasjoner kan støtte håndverkskommuner med blant annet:

- Samlinger og nettverk
- Stipendordninger
- Tiltak rettet mot ungt tradisjonshåndverk
- Mentorordninger og faglige fyrtårn for håndverkere
- Tilrettelegging av praktiske skoler som over lengre tid ivaretar estetisk læring og tradisjonskunnskap

Ett tema på webinaret var hvordan man kan bruke sosiale medier for å nå barn og unge med informasjon om tradisjonshåndverksfag. Dette kan være utfordrende, og det krever ofte en gjennomtenkt og «ungdommelig» tilnærming. Deltakerne påpekte at enkelte kulturskoler ikke når fram til målgruppene de ønsker å nå. Derfor ble det anbefalt å etablere egne mediegrupper som kan planlegge, og utføre relevante og målrettede kampanjer.

Det ble etterlyst en felles, digital plattform for de involverte kommunene og prosjektene – for å forenkle deling av erfaringer og kunnskap. Flere trakk fram at motivasjonen for å samarbeid varierer, og at det derfor er viktig å bruke tid på å bli bedre kjent med hverandre.

Den nye rammeplanen for kulturskolen legitimerer ansvaret kulturskolen har for å ta vare på immateriell kulturarv, fremme inkluderende arbeid og ivareta minoritetsspråk.

Det ble understreket at nettverk og kompetansebygging er svært viktig. Det er viktig at det regionale leddet i Kulturskolerådet bistår kommunene med å dele erfaringer og knytte kontakt med fagmiljø og UH-sektor som kan bistå kulturskolene.

Oppsummering av kommunale rapporter

Her presenteres en mer utførlig framstilling av hva kommunene har skrevet i sine rapporter.

Økt Kompetanse

Prosjektene har generelt sett bidratt til økt kompetanse hos de pedagogiske ansatte og ledelsen i kulturskolen samt lærere og elever i grunnskolen. Økt kompetanse manifesteres også i form av kollegalæring og deltakelse. Prosjektet har bidratt til større tilgang på nødvendig utstyr og økt bevissthet rundt håndverksfagenes plass i kulturskolen og kommunen. For at prosjektene skal leve over tid og bli bærekraftige, er det tverrsektorielle samarbeidet essensielt. Dette øker kompetansen på tverrfaglig prosessarbeid og gir gode erfaringer for videre tilrettelegging av tilbudene.

Godt samarbeid

Det rapporteres om godt samarbeid i alle prosjekt. Samlokalisering med flere fagmiljø og enheter gjør at samarbeidet blir styrket samt fasiliteter større innblikk i håndverkstradisjoner og duodji. Det er viktig å merke seg at flere kulturskoler melder om godt samarbeid med grunnskolen. Kulturskolelærere er opptatt av å synliggjøre alt de kan bidra med i samarbeidet. Både grunn- og kulturskolelærere ønsker å få bedre kjennskap til hverandres kunnskap og kompetanse, og sammen finne fram til mulighetene og løsninger.

Kristiansand kommune kan nevnes som et godt eksempel. Der har de jobbet konkret i forhold til håndverksferdigheter, og sett på hvordan kulturskolen strukturelt kan jobbe for å dele kompetanse. De erfarer større forståelse for nye måter å jobbe på, der de i større grad er avhengig av å søke eksterne midler for å drive prosjektene. Prosjektet i Kristiansand har også blitt en god utprøving av interkommunalt samarbeid, der andre typer kompetanser øker og nye erfaringer gjøres.

Et annet godt eksempel er fra Osterøy kommune, der en har som mål å bygge gode samarbeidsmodeller som skal stå seg over tid. Samarbeidet med Osterøy museum, som har tilrettelagt for en felles sløydsal, har vært spesielt nyttig. Profesjonsfelleskapet som har oppstått mellom kunst- og håndverkslærere på ungdomsskolen samt tradisjonshåndverkere fra museet, vil ha langvarig positiv effekt for håndverksfeltet i kommunen.

I likhet med Osterøy kommune, etablerer og utvikler også flere andre kulturskoler sine prosjekt i tett samarbeid med lokale museer. Vestby arrangerte «Sommerskolen i tradisjonshåndverk». Målet var å styrke samarbeid mellom kulturskolefeltet og Museene i Akershus (MiA) ved Tradisjonshåndverk - opplæringskontor og kompetansesenter samt Follo museum.

Planen på lang sikt er å gjøre kulturskolene til både rekrutteringsarenaer for tradisjonshåndverk og arbeidsplasser for tradisjonshåndverkere. Selve prosjektet skal bidra til å styrke undervisningskompetansen til deltakende lærere, og høste erfaring med bruk av håndverkssenteret ved Follo museum. På kort sikt vil gjennomføringen av sommerskoler gi ungdom glede og mestringsfølelse under sommerskolene.

Konklusjonen er at det er lagt gode planer for samarbeid med grunnskolen, relevante fagmiljø og museer. Alle prosjekt har langsiktige planer om videreføring av tilbudene, som ser ut til å favne bredt.

Samarbeidsmodeller - Hvordan har samarbeidet fungert

Det meldes om svært godt samarbeid med grunnskolene. Noen forteller at de har fått på plass samarbeid som ikke var der før prosjektstart. Kulturskolen blir en attraktiv samarbeidspartner for grunnskolen. Gjennom ulike samarbeidsmodeller har håndverkstilbudene nådd flere elevgrupper, og dette har medført til en økt interesse for håndverksfagene.

I tillegg meldes det om godt samarbeid mellom kulturskoler som har gått sammen om å utvikle egne prosjekt i dialog med andre kulturskoler for å finne fellesinteresser og krysningspunkt. Kristiansand og Vennesla, Kviteseid og Osterøy samt kulturskolene i Folloregionen, er gode eksempler på dette.

Det er også etablert samarbeid på flere steder med lokale tradisjonshåndverkere, som sammen med kulturskolen har utarbeidet formidlingskonsept som fungerer godt i skoleformat.

Skolene/lærerne vi har vært i kontakt med, har vært utrolig positive til prosjektet, og vi har fått gode tilbakemeldinger på konsept og gjennomføring. I det hele tatt ligger alt til rette for at mulighetene bør være gode for neste trinn, som er å dele ressursene og følge opp med evaluering.

Knuden - Kristiansand kulturskole

Graden av samarbeid har variert i andre kommuner. Årsakene er blant annet utfordringer med tidsbruk, skoleårets ramme og reiseavstand. Lokalt samarbeid er det som fungerer best der avstander er for store. Samarbeidet med andre enheter og institusjoner kan være tidkrevende. For å sikre godt eierskap og forankring bør det investeres tid og ressurser, og den enkelte institusjon må være tydelig og konkret om hvordan egen deltakelse skal være.

Det er positive holdninger hos de samarbeidende institusjonene som er med i prosjektene. For å utvikle tradisjonshåndverksfagene i kulturskolene er dette samarbeidet en viktig innfallsport til rekruttering i kulturskolen.

Samarbeidet med lokale ressurspersoner har fungert best. Å benytte ressurspersoner i nærområdet er forenkende, og gir økt grad av gjennomføring. Det er samtidig verdifullt å benytte kompetansepersoner utover det som fins i nærmiljøet, - blant annet til inspirasjon, ideer og utvikling.

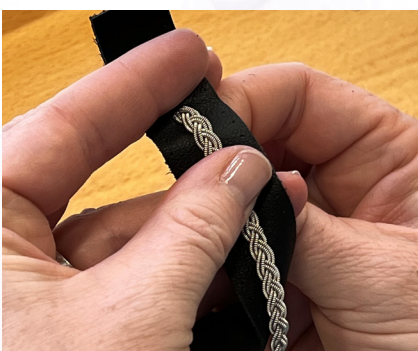
Rennebu kulturskole

Samarbeid med UH-sektor

Kulturskolene i kommunene Trondheim, Kviteseid og Oslo har i sine prosjekt beskrevet et tett samarbeid med UH-sektor. Avdelinga for visuell kunst ved Trondheim kulturskole er i nær kontakt med NTNU, institutt for lærerutdanning, kunst og håndverk. Prosjektet har blitt presentert på forskningslunsj på NTNU. I tillegg har prosjektet blitt presentert for andre kulturskoler i regionen, og det er åpnet for at disse kan låne utstyr.

Kviteseid kulturskule har etablert et tett samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge. Samarbeidet er basert på erfaring- og kompetansedeling gjennom felles fagsamlinger. Institusjonene har gått sammen om å arrangere praktiske verksteder på Rauland, for ledere og tilsatte i kulturskolen. Dit invitertes også interesserte fra alle kulturskolene i Telemark, Buskerud og Vestfold. Målet var å så en bred interesse for å formidle tradisjonshåndverk i kulturskolene, gjennom å treffe og inspirere ledere.

Oslo kulturskole samarbeider med OsloMet om etablering av sløydarbeidstilbud, og sørger for tilrettelegging av felles verksted og kompetanseutveksling.

Vi jobbar for at fagdagane skal etablere seg som ei årleg hending. Vi har utvida arbeidsgruppa med kulturskuleleiarar frå Osterøy, Skien og Ringerike kommunar i tillegg til Kviteseid.

Kviteseid kulturskule

Samiske prosjekt

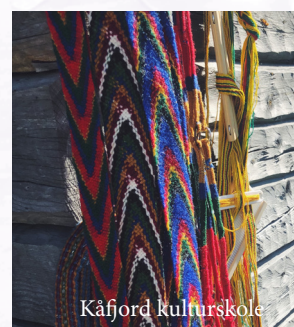
Prosjektene i Kåfjord, Kvæfjord og Røros viser hvordan samarbeid, kreativitet og tradisjon kan forenes for å styrke og formidle samisk kultur.

I Kåfjord har duodji-tilbudet i kulturskolen ikke bare gjort det samiske mer synlig. Det har også skapt økt interesse for duodji gjennom et godt samarbeid med lokale kulturinstitusjoner og oppvekst-sektoren.

I Kvæfjord har man laget et variert årsprogram. Med planlagte utstillinger og tett samarbeid med lærere, har dette gitt elevene mulighet til å vise frem sine produkt og oppleve stolthet over sitt kulturelle uttrykk.

I Røros har prosjektet bidratt til at kunnskap og erfaring om tradisjonelt samisk håndverk overføres mellom generasjoner – med et spesielt fokus på bærekraft gjennom redesign og gjenbruk.

Samlet illustrerer disse erfaringene at et tverrsektorielt samarbeid og et engasjement for både tradisjon og innovasjon, gir positive resultater for både elever og lokalsamfunn, og løfter samiske kulturfag.

Nettverksbygging

Lokalt og regionalt

De fleste kulturskolene har etablert lokale eller regionale nettverk med utgangspunkt i kulturskolens prosjektledelse. Det arbeides kontinuerlig med dialog og fellesplaner for videreføring, noe som styrker nettverkene fremover. Se liste over samarbeidsaktører i nettverkene på side 15.

Nasjonalt

Det er i tillegg initiert jevnlig dialog og felles satsinger med nasjonale fagmiljø og institusjoner som bistår flere kulturskoler med ulike kompetansehevende tiltak. Et godt eksempel er Tradisjonshåndverk - opplæringskontor og kompetansesenter, med 30 års erfaring og over 200 lærlinger i 40 ulike fag, som utgjør et unikt nettverk av lærebedrifter og lærlinger. Dette nettverket er en verdifull samarbeidspartner for kulturskolefeltet med tanke på tradisjonshåndverk.

Kulturskolerådet er også i dialog med Norsk håndverksinstitutt og Handverklaget for å se på hvordan disse nasjonale organisasjonene kan kobles sammen med kommunene i Håndverksløftet i kulturskolen, for å bidra med blant annet kompetansehevende tiltak, regionale samlinger og tverrfaglige samlinger mellom kulturskolelærere og håndverkere ute i regionene.

Graden av barn- og ungdomsmedvirkning

Selv om graden av medvirkning er vanskelig å måle, rapporteres det om gode initiativ for å engasjere barn og unge i utformingen av kursinnhold.

Flere elever har deltatt i verksteder for å bidra til utvikling av undervisningsopplegg. Flere kulturskoler planlegger å systematisere medbestemmelse og medvirkning som en fast del av skolens rutiner. Dette fører til god informasjonsflyt om tilbudene, og en åpen dialog mellom deltakerne, der elevene har innflytelse på hva de ønsker å lære og skape. Både elevene og deres foresatte har gitt positive tilbakemeldinger.

Medvirkende elever har i forkant blitt godt informert om opplegget for skoleåret og er aktive i alle timer. Alle elever har så langt klart å gjennomføre oppgavene i prosjektet. Alle deltakende lærere, pedagoger og assistenter har god dialog med elevene.

Kvæfjord kulturskole

Løpende evalueringer med elevene, med tanke på nødvendige justeringer, utgjør en viktig praksis- og kompetanseutvikling innen prosessarbeid. Målgruppen har hatt stor medbestemmelse over hva de ønsker å lære og produsere samt hvilke deler av håndverksfag/duodji de er mest interesserte i.

Målgruppen har vært delaktig i å bestemme hva de ønsker å lære og lage og hvilke deler av duodjifaget de er interessert i, og tilbudet har i stor grad basert seg på å tilrettelegge etter det elevene gir uttrykk for. Elevenes foresatte har også gitt positive tilbakemeldinger på at ungene deres synes at dette er kjempe interessant og at de ønsker å ha det videre.

Kåfjord kulturskole

Antall barn og unge som har deltatt i tilbudene

Prosjektaktivitetene har – ifølge anslag gjort av de involverte kommunene – nådd cirka 2000 barn og unge direkte. Dette inkluderer elever i grunnskolen som har fått undervisningsmateriell eller verktøykasser tilsendt. Mye av utstyret vil også nå ut til nye barn og unge i prosjektaktiviteter som fortsetter. Gjennom tiltak rettet mot lærere og opprusting av verksteder, vil svært mange barn og unge få nytte godt av økt kompetanse og forbedret infrastruktur over lang tid.

Liste over samarbeidspartene

Ett av kriteriene for prosjektstøtte, var at det skulle bidra til økt samarbeid lokalt. Her følger en liste over samarbeidspartnere som er involvert i prosjektet.

Eidsvoll Husflidslag
Eidsvoll museum – Bygdetunet
Eidsvoll Bygdekvinnelag
Eidsvoll Cosplay- og spillklubb
Fosen folkehøgskole
Lokale tradisjonshåndverkere i Agder
Vennesla kulturskole
Trastad Samlinger
Nasjonalt Senter for Outsider Art
Borkenes skole
Husflidslagene i Kåfjord
Giellasiida – Samisk språksenter
Duodjeinstituttet
KRED Nord – Kompetansesenter for datakultur
Kåfjord kommune – oppvekstsektoren
Osterøy ungdomsskule
Osterøy museum – Museumssenteret i Hordaland
Den kulturelle skulesekken - Osterøy
Rennebu barne- og ungdomsskole
Rennebu Husflidslag
NTNU ved fagansvarlig/ass. prof. ved Institutt for lærerutdanning
Galleriet Håggåsetra
Røros kommune
Samisk forvaltningskontor, Røros kommune
Røros skole
Aajege – samisk språk- og kultursenter
Rørosmuseet, Museene i Sør-Trøndelag
NTNU ved Institutt for lærerutdanning, kunst og håndverk
Museene i Akershus ved Tradisjonshåndverk – opplæringskontor og kompetansesenter
Follo museum
Kulturskolene i follokommunene Nordre Follo, Nesodden, Ås, Frogn, Vestby og Enebakk
Kviteseid Husflidslag
Vest-Telemark museum
Skien og Ringerike kommuner
OsloMet
Universitetet i Sørøst-Norge ved Institutt for tradisjonskunst
Rauland Husflidslag
Telemarkssylv

De lokale prosjektene har fått mye omtale i lokale medier. Her følger et lite utvalg.

Elever ved kulturskolen i Rennebu har fått 130 000 kroner i støtte for å løfte fram gammel håndverkstradisjon.

Kulturskolen i Kvæfjord får nesten 500.000 kroner i støtte

Ning frisk Kloterand og roter
 og sønner, som Udgangen had
 de somme kaldet, kaldet
 mig om at der for 200-300 fæ-
 der oppe i de gamle skovene
 fandt du en der for en hundrede
 år siden havde været her
 — Det er jo fantastisk
 det er en så vigtig
 søn men en stude over i søn-
 den, og Kære det er en stude
 jeg som Kloterand til Høj-
 st.

— Hvis stude de sagtens

28 personar kjem strøymande ut frå kantina på USN Rauland og vert dirigert av seniorrådgjevar Hilde Johnsen. – Samisk tinntråd er ned der. Skinnsaum? Følg Stine.

Ashild Emma Solthøj
ashild@math.au.dk

FLUEBINDING (f.v.) Leivik Wörum og Filip Hildum er friløse fluebinderer på kulturskolen i Levanger. Foto: Kari Geirle Nesethus

Aw: Kari Gelle Neidhart

Published: 14.01.24 06:30 ✓

Del

 for abonnés:

SENTRUM: Guttene har fullt fokus og på bordet fremfor dem ligger det utstyr som like gjerne kan forveksles med det man finner i et styrein. På løpende bånd kommer det fagbegreper som for uenforstående blir nissomme ord.

- Kan jeg låne en whip-finish? Har du en dubbing-twister?

Men fiskerkroker festet i et lite stativ setter oss på sporet av den gamle håndverkstradisjonen fluebinding.

- Dette er veldig artig og vi lærer mye, smiler Filip Hildrum og Ludvik Vainorum.

- Bare begynn

Hver onsdag ettermiddag samles de to guttene for å lære nye triks og teknikker sammen med kulturskolelærer Marius Bide Sjern, som står bak ideen til det nye tilbudet ved kulturskolen i Levanger.

- Det var netop Tone Furunes Addé som foreslogte forslag for å undvika tilbudene ved kulturskolen. Da foreslo jeg fluebinding som jeg selv har holdt på med i flere år. Til å starte med sa jeg det egentlig mest på tull o' ikke så mye i det akkurat der og da, men vi fikk tenkt oss litt om og da fikk vi ut at fluebinding er svært relevant. Det er både skapende kunst og en gammel tradisjon, forteller Stjern.

Byggsnytt | fredag 29. december 2023

aktuell 9

A young person with blonde hair, wearing a red jacket, is working with wooden slats. They are holding a slat and appear to be in the process of constructing or repairing a wooden structure. The background is slightly blurred, showing some greenery and a blue object.

Her ser du estringen-fabrik Monstads, som for et tid tilbage var med og byggede et stædvæg på Vesterstrand-torg. Også her har lange byggeudbydere, som det nye projektet analyserer i videreførelse.

FOTO: ANDERS TOLLAND/PHOTO

Nylig fekk Kleiveland og resten av seniores, som tidligere hadde de rannet kulturskolen, melding om at dei får 500.000 kroner av Sparebankstiftelsen DNB fordelt på to år for å fremme lokale handverksutdanningar.

– Det er jo fantastisk nyttig. Dette er eit viktig arbeid, men me er stoltare over å vere ein del av, kjem det frid inn rybakkepapiret Kleiveland vil bygga nytt.

Kjartan skal de nytte pengane

1978

Det er jo fantastiske
nyheiter

ret også købe en nødvendig stykke slik at elevene får bedre sørg i diaphaner.

Prognose Kina fik Sparebankstilbøden om at finansiere statens nye håndværksskole og herfor blev folk på verdens arbejdsmarkedet, skrev det på beordret.

Indvandringskommissionen

videreføre kompetence i anse håndværk, at flere skal bli knyttet med faget, og desuten båret til at sammenfuser i utdannelsen grad kjennet og at, anerkjenner og verdset godt håndverk.

Det nye valgfag for premiere høsten 2024.

ANDERS TOTLAND
ANDERS TOTLAND

Filmer

Kulturskolerådet har laget en film om håndverksløftet i kulturskolen, som fins i tre format.

Langversjonen - breddeformat:

<https://vimeo.com/1070275664?share=copy#t=0>

Kortversjonen - breddeformat:

<https://vimeo.com/1070277644?share=copy#t=0>

Kortversjonen - høydeformat:

<https://vimeo.com/1070278592?share=copy#t=0>

Vestby kulturskole har laget egen film om sitt prosjekt. Filmen fins her:

<https://vimeo.com/1072813915?share=copy#t=0>.

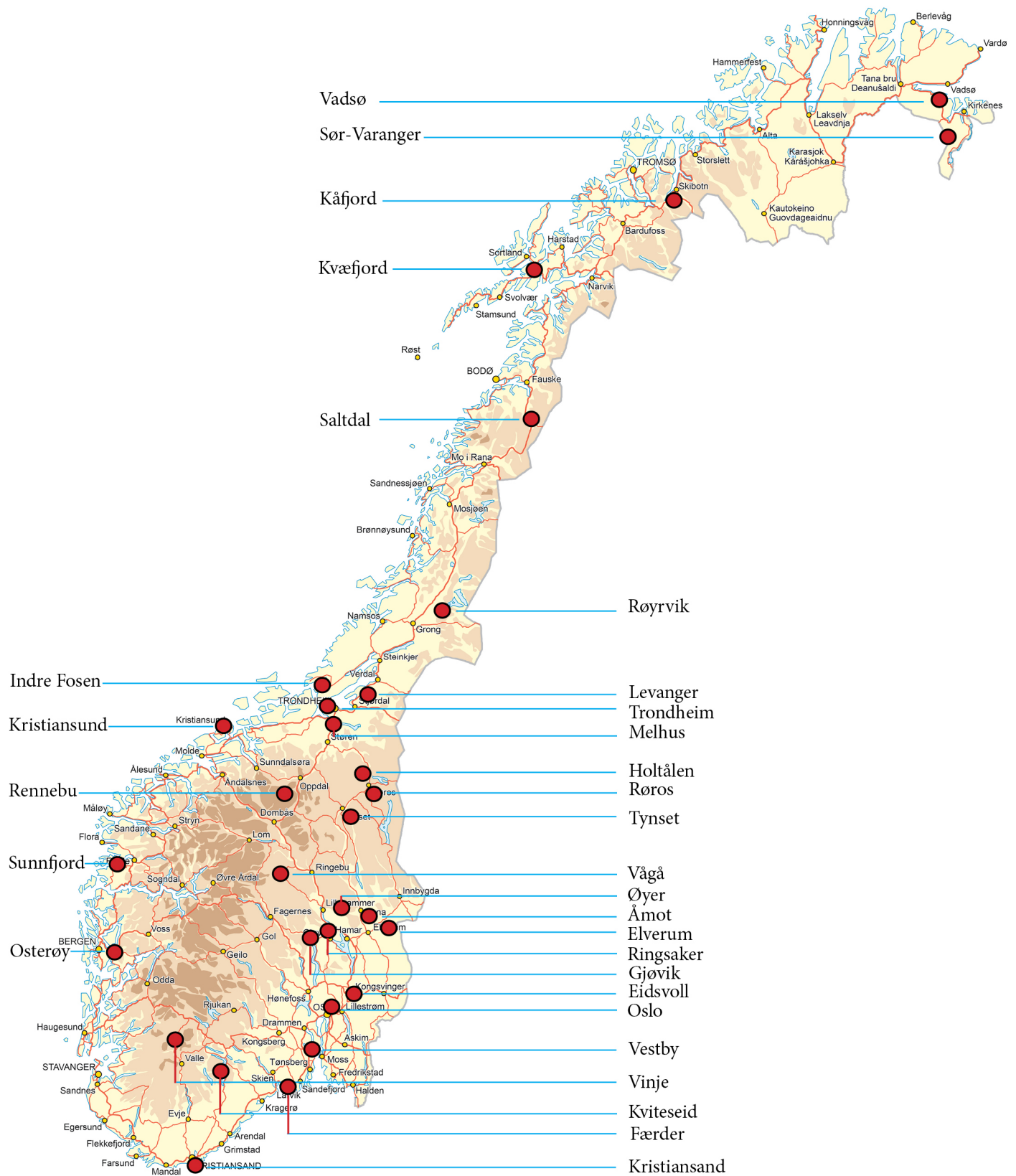
Erfaringer så langt

Midtveisevalueringer viser tydelig at prosjektlederne er fornøyde med framdriften. De aller fleste har oppnådd målene de satte seg da de søkte midler. De rapporterer om en levende læringsglede hos elever, nye ideer som oppstår i møtet mellom tradisjonelle håndverksmetoder og barn og unges kreativitet, og et tettere bånd mellom kulturskolen og lokalsamfunnet.

Til slutt understrekes det at slike prosjekt krever gode samarbeid, forankring og tilstrekkelige ressurser. Erfaringene så langt viser at når dette er på plass, kan satsingen på tradisjonshåndverk virkelig løfte lokalmiljø og gi barn og unge unike opplevelser og ferdigheter.

Geografisk spredning av Håndverksløftet i kulturskolen

Kommuner som fikk støtte i første utdelingsrunde

Levanger
Osterøy
Kristiansand
Kvæfjord
Eidsvoll
Kåfjord
Vestby
Trondheim
Vinje
Røros
Kviteseid
Indre Fosen
Rennebu
Oslo
Færder

Kommuner som fikk støtte i andre utdelingsrunde

Tynset	Eidsvoll
Gjøvik	Kviteseid
Øyer	Indre Fosen
Vadsø	Osterøy
Sunnfjord	Røros
Sør-Varanger	Vinje
Røyrvik	
Ringsaker	
Melhus	
Saltdal	
Kristiansund	
Holtålen	
Elverum	
Åmot	
Vågå	

Kommunene i Håndverksløftet i kulturskolen – regional fordeling

Region Nord (Troms, Finnmark, Svalbard, Nordland)

Vadsø, Sør-Varanger, Kåfjord, Kvæfjord og Saltdal

Trøndelag

Røyrvik, Levanger, Indre Fosen, Trondheim, Melhus, Holtålen, Rennebu og Røros

Møre og Romsdal

Kristiansund

Innlandet

Tynset, Elverum, Øyer, Ringsaker, Gjøvik, Åmot og Vågå

Vestland

Sunnfjord og Osterøy

Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Eidsvoll, Vestby og Oslo

Vestfold og Telemark

Vinje, Kviteseid og Færder

Merk: Kulturskoler i Oslo, Færder og Vågå har fått prosjektmidler direkte fra Sparebankstiftelsen DNB, og rapporterer derfor til stiftelsen. Forutsetningen for at de tre kulturskolene fikk prosjektmidler fra stiftelsen, var at de ble en del av det nasjonale nettverket i Håndverksløftet i kulturskolen. Det er derfor de tre kulturskolene er inkludert i denne rapporten.

Knuden - Kristiansand kulturskole

HÅNDVERKSLØFTET I KULTURSKOLEN

KULTURSKOLERÅDET

